

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

1000 София, Администрация. тел./факс 980-76-32, Счетоводство тел./факс 980-92-18

ул. Славянска, 1,

Изх. № 11-10-101

Дата: 06.04.2001 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ
ОТ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

по к.д. № 6/2001 Г.

*Изх. № 11-10-101
от 06.04.2001 г.
за а. м. д. № 6/2001 г.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 15 март 2001 г. по к.д. 6/2001 г. Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована страна по делото, образувано по искане на група народни представители за обявяване противоконституционността на разпоредби от ЗДБРБ за 2001 г.

Становището на Висшия съдебен съвет, по съществото на делото относно бюджета на съдебната власт е следното:

1. Поддържаеме изложените съображения в искането за противоконституционност на чл. 2, ал. 1 от ЗДБРБ за 2001 г.

Няколко решения на КС, свързани с тълкуването на чл. 117, ал. 3 от КРБ и особено Решение № 17 по к.д. № 13/1995 г. категорично прогласяват, че държавен бюджет, който не осигурява средства за установените в КРБ държавни институции, в това число и на органите на съдебната власт, е противоконституционен. В конкретния случай се явява противоконституционен отказа на НС да включи в чл. 2, ал. 1 на самостоятелен ред, както бюджета на ВСС, така и бюджета на ВКС, ВАС, Прокуратурата, съдилищата и следствените служби. Така е изготвян бюджета за времето от 1992 г.- до 1998 г., включително, след влизането в сила на КРБ.

Същото ясно становище ВСС е изразил в предложеният на вниманието на народните представители проект на бюджет на

съдебната власт за 2001 г., в който категорично е предвидил разпределение на бюджета по органи на съдебната власт.

2. Противоконституционността на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от ЗДБРБ за 2001 г. се обосновава в искането с противоречието ѝ с чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията на РБ. Самостоятелността на бюджета на съдебната власт, като характеристика на нейната независимост, според искателите изключва намесата на /изпълнителната власт при неговото съставяне и изпълнение. Предоставянето на субсидията в размер на 90% от определената сума, според цитираната разпоредба я превръща в субвенция в останалата ѝ част, като предвидените разходи се намаляват с 10%, макар, че съдебната власт трябва да разполага със средствата за разходите си 100%, за да осигури нормалната си дейност. С това се създава опасност за обезпечаването на необходимите бюджетни средства за покриване одобрените от Народното събрание бюджетни разходи по бюджета на съдебната власт и тя се поставя в зависимост от изпълнителната, която отговаря за изпълнението на държавния бюджет. Поради това, посочената разпоредба следва да се приеме за противоконституционна, защото създава възможност за намеса на изпълнителната власт в изпълнението бюджета на съдебната власт и трудности при осъществяване дейността на последната. Аналогично следва да бъде разрешението и относно противоконституционността на разпоредбата на чл. 13, ал. 5 от Закона с оглед преpraщането към чл. 2, ал. 2.

3. Според искателите, изземването на приходи по смисъла на чл. 2, ал. 5 от ЗДБ РБ за 2001 г. е недопустимо вмешателство на изпълнителната власт в самостоятелния бюджет на независимата съдебна власт. Тази разпоредба не е противоконституционна. След като съдебната власт не може да изпълни приходите от събиране на такси, императивно определени в ЗДБ РБ за 2001 г., разликата може да се покрие за сметка на Републиканския бюджет. При преизпълнение на приходите от такси, средствата пак трябва да постъпят в Републиканския бюджет, тъй като разходната част на бюджета на съдебната власт е определена и само чрез него може да се решава въпроса, както с излишъка, така и с недостига на средства на общия ѝ обем, фиксиран в бюджета на съдебната власт, приет от Народното събрание. Определянето на този размер като закон от Народното

събрание, а не от изпълнителната власт, поради това не противоречи на методологията на съставяне и изпълнение на бюджета на съдебната власт.

4. Според искането разпоредбата на чл. 2, ал. 8 от ЗДБ РБ за 2001 г., с която се предвижда, че органите на съдебната власт, настанени в сгради, собственост на държавата и общините не заплащат наеми за ползуването им, противоречи на принципите на чл. 4, ал. 1 и чл. 140 от конституцията на РБ. Разпоредбата не е противоконституционна. Режимът на обектите на държавна и общинска собственост според чл. 17, ал. 4 на КРБ по конституционна делегация се определя със закон. ЗДС и ЗОБС, издадени на основание тази делегация предвиждат безвъзмездно предоставяне в разпореждане на юридически лица на бюджетна издръжка на обекти на тази собственост във връзка със задоволяване на обществени потребности от национално и общинско значение. Според чл. 2, ал. 2, т. 2 и чл. 15, ал. ал. 1 и 3 от ЗДС, това са имотите публична държавна собственост, предоставени на ведомствата за изпълнение на функциите им за безвъзмездно управление, които съгласно чл. 16, ал. 1 не могат да бъдат отдавани под наем. Този принцип според чл. 17 от ЗДС обхваща и частните имоти на държавата относно юридическите лица на бюджетна издръжка, каквито са органите на съдебната власт. Аналогично е положението с имотите, публична общинска собственост, съгласно чл. 3, ал. 2 и чл. 12, ал. 2 от ЗОБС. Последният текст предвижда безвъзмездното им предоставяне на юридически лица на бюджетна издръжка, тъй като по този начин се удовлетворяват обществени потребности от общинско значение. Наемните правоотношения са възмездни, което означава, че предоставянето на сгради, държавна и общинска собственост на органите на съдебната власт без плащане на наем, т. е. безвъзмездно, не е противоконституционно.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ ВЕС:

